

Kiirabi koolilapse vanematele

Koolilapse vanema tunneb juba kaugelt ära. Kes see ikka muu on kui tema – õigest metsast taskulambi valgusel tammetõrusid otsimas või kaheteistkümnendal tunnil valvekauplusest liimipulka ja tintenpeni jahtimas. Ja need herbaariumid! Mis teha, kui teisedki pere liikmed peavad osa koolilapse kohustustest enda kanda võtma.

Vanem valiks sellises olukorras silmapiilgutamata võimaluse olla laps, kui keegi talle vaid seda võimalust pakuks. Mõiste "õnnelik lapsepõlv" on siiski täiskasvanute välja mõeldud. Teatavasti on inimestel kombeks unustada halb ja mäletada ainult head – sama kehtib lapsepõlve kohta.

Kogu aeg "lahinguvalmis"

Meeldetuletuseks vanemaile mõned põhjused, miks koolilapsed kogevad väsimust ja stressi:

- * Laps ärkab hommikul suure kisa peale. Lapsevanema süül on pere maganud viimase minutini. Ükskõik, kui kiiresti laps ennast ka ei liigutaks, täiskasvanu meelest teeb ta seda ikka liiga aeglaselt. Proovige ise alustada oma päeva heatujulisena, kui elukaaslane teie peale karjub.

- * Tunnid algavad kell kaheksa hommikul. Täiskasvanul jääb tavaliselt enne asjalikke toimetusi hommikuti pisut aega ennast n-ö laadida – kohvi juua, ajalehti lapata. Lapsel algab aga kohe kooli jõudes pingeline vaimne töö.

- * Lastel ei ole vaba päeva ega vahetustega tööd, et saaks mõnel hommikul kauem magada.

- * Lastel ei ole võimalust "aega maha võtta" ja "lõõgastuda". Igaüks mõistab tööga koormatud pereema, kes oma pingeid sõbrannaga kohvitassi või veiniklaasi taga lobisedes maandab. Samuti antakse meestele andeks ohjeldamatud õlleõhtud ja kõrvalehüpped. Kes mõistab aga stressis last ja tema okkalist sõprade hulka? Laps peab olema kogu aeg "lahinguvalmis" – muidu langevad hinded ja vanemad muutuvad närviliseks.

Õppimine on lapse töö

Kuidas selliseid närvilisi olukordi vältida?

- * Jätke hommikusteks toimetusteks piisavalt aega, alustage päeva heatujulisena. Laps "kohmerdab" tähelepanuväärselt kiiremini, kui te temasse usute. Ajahätta jääte nii või teisiti.

- * Kiitke ja julgustage last. Sageli ole-

Koolitee

Anu Parve,
õpetaja ja ema

te teie ainus, kes seda teeb. Kui inimesele öeldakse kümme korda päevas, et ta on loll ja laisk, hakkabki ta lõpuks seda uskuma. Meenutage "Nukitsamehe" kollipoisse. Teie laps ei ole ju ometi selline!

- * Ärge võtke lapse kohustusi enda kanda. Muidugi lubab laps teil lahkelt oma koolikotti pakkida, kui te selle kohustuse vabatahtlikult enda peale võtate.

Laps peab päeva jooksul õppetükid ära tegema. Vastasel korral lähete mõlemad õhtul kell kümme hulluks. Õhusteks üheskoos õppimiseks peaksid jääma ainult need ained, millega laps üksi tõepoolest hakkama ei saa (inglise keele sõnade kordamine, etteütluks harjutamine). Kui laps ei suuda ise õppida ühtegi ainet, pidage nõu psühholoogi või klassijuhatajaga. Äkki aitab koduõpetaja?

- * Ärge realiseerige lapse kaudu oma täitumata lootusi. Kui laps käib muusikakoolile lisaks veel balletitundides ja keeltkursustel, on ilmselt midagi ülearu. Arvestage laste võimetega ja ärge nõudke temalt rohkem, kui te ise suutsite.

- * Ärge minge vabakasvatusega liialle! Kui lapse päevik on punane märkustest "segab tundi", "räägib tunnis", peaks muutuma tähelepanelikuks. Õpetaja võib küll eksida, ometi ei saa ta eksida kogu aeg ja ainult teie lapse suhtes. Viisakas laps kuulab ka igavamalt ainet ja vähem sädelevamat õpetajat.

- * Laps ei ole süüdi teie õnnetus perekonnaelus.

- * See, et suudate olla lapsevanem 207 sajandi lõpu Eestis, näitab, et olete edukas. Premeerige end selle puhul väikesest kingitusega ja ärge unustage lastki, sest tema peab hakkama saama 21. sajandil.